

Hvordan fremme kunnskap om de nasjonale minoritetene?

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 23.11.2015

Innhold

Innledning

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Læreplanverket for Kunnskapsløftet

Innledning

Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter har artikler med konsekvenser for opplæring

Norge har gjennom rammekonvensjonen forpliktet seg til å

fremme en ånd av toleranse og tverr-kulturell dialog og treffe effektive tiltak for å fremme gjensidig respekt og forståelse og samarbeid mellom alle personer som bor på deres territorium, uansett disse personers etniske, kulturelle, språklige eller religiøse identitet, særlig på områdene utdanning, kultur og media.

Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, artikkel 6.1

(...) der det er aktuelt, treffe tiltak på utdanningsog forskningsområdet for å fremme kunnskap om såvel sine nasjonale minoriteters som majoritetens kultur, historie, språk og religion.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver gjenspeiler på ulike måter artikkel 6.1 og 12.1 i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. Planen gjør det også mulig å ta inn aktiviteter i barnehagen som er knyttet til kultur, levesett og livssituasjon hos de nasjonale minoritetene.

Det flerkulturelle Norge og arbeid mot fordommer og rasisme

Det flerkulturelle Norge og arbeid mot fordommer og rasisme er viktige elementer i rammeplanen.

Barnehagen skal bidra til at barna

- utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- utvikler forståelse for ulike tradisjoner og levesett

Personalet må

- skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på
- sørge for at barn utvider sin forståelse om kulturelle likheter og forskjeller og arbeide for et inkluderende miljø som motvirker mobbing og rasisme

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, side 47-48

De nasjonale minoritetene er en del av det flerkulturelle Norge, samtidig som mange fra de nasjonale minoritetene er blitt og blir utsatt for fordommer og krenkelser. Derfor kan de nasjonale minoritetene som tema inngå når barna skal lære om det flerkulturelle Norge, og i arbeidet mot fordommer og rasisme.

Sanger og fortellinger

I aktiviteter der barna skal bli kjent med ulike kulturuttrykk, kan for eksempel sanger og fortellinger fra de nasjonale minoritetene inngå.

Barnehagen skal bidra til at barna

- utvikler sin følsomhet til å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom allsidige møter med og refleksjon over kultur, kunst og estetikk

Personalet må

- sørge for at barn daglig har tilgang til bøker, bilder, instrumenter, utkleddingsutstyr og rikelig, variert materiale og verktøy for skapende virksomhet
- sørge for at barn opplever lokale, nasjonale og internasjonale kunst- og kulturuttrykk og at de får møte kunstnere

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, side 44

Læreplanverket for Kunnskapsløftet

Artikkel 6.1 og 12.1 i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter gjenspeiles i Læreplanverket for Kunnskapsløftet på ulike måter.

De nasjonale minoritetene – historie og kultur

Læreplanverket sier eksplisitt at elevene skal ha kompetanse om våre nasjonale minoriteter.

- gjere greie for nasjonale minoritetar som finst i Noreg, og beskrive hovudtrekk ved rettane, historia og levokåra til dei nasjonale minoritetane

Læreplan i samfunnsfag, kompetansemål etter 7. årstrinn

Det flerkulturelle Norge

Utover dette er det flerkulturelle sterkt framhevet i hele læreplanverket, noe eksemplene under viser.

Møtet mellom ulike kulturer og tradisjoner gir både nye impulser og grunnlag for kritisk refleksjon. Skolen har fått mange elever fra grupper som i vårt land utgjør språklige og kulturelle minoriteter. Utdanningen må derfor formidle kunnskap om andre kulturer og utnytte de muligheter til berikelse som minoritetsgrupper og nordmenn med annen kulturell bakgrunn gir (...)

Generell del av læreplanverket, side 4

- samtale om etniske, religiøse og livssynsmessige minoriteter i Norge og reflektere over utfordringer knyttet til det flerkulturelle samfunnet

Læreplan i religion, livssyn og etikk, kompetansemål etter 10. årstrinn

De nasjonale minoritetene er del av det flerkulturelle Norge og kan være aktuelle å trekke inn i opplæringen om dette temaet.

Fordommer og rasisme

Vi vet at mange fra de nasjonale minoritetene er blitt og blir utsatt for fordommer og krenkelser, derfor kan nasjonale minoriteter som tema inngå i arbeidet mot fordommer og rasisme.

Oppfostringen skal motvirke fordommer og diskriminering og fremme gjensidig respekt og toleranse mellom grupper med ulike levesett

Generell del av læreplanverket, side 4

- gi eksempler på og reflektere over hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper av mennesker

Læreplan i norsk, kompetansemål etter 7. årstrinn

- gjere greie for omgrepa haldningar, fordommar og rasisme og vurdere korleis haldningar kan bli påverka, og korleis den einskilde og samfunnet kan motarbeide fordommar og rasisme

Læreplan i samfunnsfag, kompetansemål etter 10. årstrinn

Norsk historie og språkhistorie

Norges historie er også historien til de nasjonale minoritetene. Deres opplevelser av viktige epoker og hendelser er med på å utvide og nyansere norsk historiefortelling, for eksempel hvordan nasjonsbyggingstiden på 1800-tallet påvirket holdninger og politikk. Det gjelder blant annet fornorskningspolitikken overfor minoriteter.

- presentere viktige utviklingstrekk i norsk historie på 1800-talet og første halvdel av 1900-talet og beskrive korleis dei peikar fram mot samfunnet i dag
- gjere greie for framveksten av velferdsstaten og beskrive trekk ved Noreg i dag

Læreplan i samfunnsfag, kompetansemål etter 10. årstrinn

- gjøre rede for norsk språkdebatt og språk-politikk på 1800-tallet
- beskrive hvordan ulike forestillinger om det norske kommer til uttrykk i sentrale tekster fra slutten av 1700-tallet til 1870-årene og i et utvalg samtidstekster

Læreplan i norsk, kompetansemål etter Vg2 studieforbereende utdanningsprogram

Det samme gjelder de lidelsene jødene og rom opplevde under den andre verdenskrigen.

- drøfte årsaker til og verknader av sentrale internasjonale konflikter på 1900- og 2000-talet

Læreplan i samfunnsfag, kompetansemål etter 10. årstrinn

Sanger, dikt og fortellinger

Sanger, dikt og fortellinger fra de nasjonale minoritetene er en del av vår kulturarv og kan trekkes inn i arbeidet med kompetansemål knyttet til dette.

- samtale om innhold og form i eldre og nyere sanger, regler og dikt

Læreplan i norsk, kompetansemål etter 2. årstrinn

- gi uttrykk for egne tanker om språk, personer og handling i tekster fra ulike tider og kulturer

Læreplan i norsk, kompetansemål etter 4. årstrinn